

schluss, bestimmtes Vorhaben: तत्प्रभाते ऽत्र गतव्यमिति निश्चयः PAÑKĀT. 77, 13. निश्चयं कर्त्तुं *beschlossen, sich Etwas fest vornehmen* R. 1, 15, 4. 47, 10. 63, 4. 2, 45, 26. KATHĀS. 3, 60. कृत्वा निश्चयमात्मनः R. 3, 48, 16. निश्चयं परमं कृत्वा 4, 49, 20. तं कर्त्तुं कृतनिश्चयः 3, 50, 16. युद्धाय कृतनिश्चयः BHAG. 2, 37. PAÑKĀT. 74, 7. HARIV. 7211. यज्ञकर्मणि R. 1, 39, 25. मरणे PAÑKĀT. 48, 7. एषा त्वय्यासीत्कृतनिश्चया *sie hatte sich für dich entschlossen, sie hatte sich entschlossen dir zu gehören* BHAG. P. 3, 22, 10. नियमं R. 1, 21, 6. फलप्रकृत्यव्यवसायं PAÑKĀT. I, 193. मरणं *fest entschlossen zu sterben* 48, 12. दृढं adj. MBH. 5, 7317. निश्चलं RĀGA-TAR. 3, 428. बद्धं adj. KATHĀS. 16, 116. अकर्ण्यं adj. KUMĀRAS. 3, 8. तिप्रं adj. M. 7, 179. पापं adj. f. आ *Büses vorhabend, Büses im Sinne führend* MBH. 1, 3291. 13, 2397. R. 2, 42, 6. 73, 16. R. CORR. 2, 6, 16. क्रूरनिश्चया RAGH. 12, 4. एकं *einem und demselben Gedanken nachgehend, dasselbe Ziel verfolgend* SUND. 1, 4. HARIV. 8319. तान्विद्यासुरनिश्चयान् *dämonische Ziele verfolgend* BHAG. 17, 6. — 3) Gewissheit, Enttäuschung; Bez. einer best. rhetorischen Figur: अन्यत्रिषिध्य प्रकृतस्थापनं निश्चयः पुनः mit dem Beispiele: वदनमिदं न मरातं नयने नेन्दीवरे एते । इह सविधे मुग्धदशो मधकरं न मुधा परिधाम्य ॥ ŚĀH. D. 685. — Vgl. अर्थ°.

निश्चयदत्तं (नि° + दत्तं) m. N. pr. eines Kaufmanns Som. in Berichte der phil.-hist. Cl. d. K. S. G. d. Ww. 1861, S. 213. fgg.

निश्चयिन् (von निश्चयः) in कृतनिश्चयिन् adj. *entschlossen* PAÑKĀT. II, 149.

निश्चर (von चर् with निस् oder निस् + चर्) m. N. pr. eines der Saptarshi im 11ten Manvantara HARIV. 478. im 2ten VP. 261.

निश्चल (निस् + चल) 1) adj. f. आ *unbeweglich* JĀG. 3, 199. MBH. 1, 1583. R. 1, 17, 32. BHARTṚ. 2, 69. VARĀH. BRH. S. 94, 45. KATHĀS. 8, 22. *undeig. keiner Schwankung unterworfen, unveränderlich, unwandelbar:* बुद्धि BHAG. 2, 53. HARIV. 3883. मनस् 14692. चेतस् RĀGA-TAR. 3, 277. मति Spr. 217. प्रीति R. 4, 7, 6. प्रतिज्ञा MBH. 7, 478. भक्ति BRAHMAVIV. P. in Verz. d. Oxf. H. 20, b, 6. निश्चय RĀGA-TAR. 3, 428. कूट = निश्चल AK. 3, 4, 39. — 2) f. आ a) *die Erde* ÇKDra. WILS. — b) *Desmodium gangeticum* Dec. (शालपर्णी) RĀGAn. im ÇKDra.

निश्चलाङ्ग (निश्चल + अङ्ग) 1) adj. *dessen Glieder unbeweglich sind.* — 2) m. a) *Ardea nivea* RĀGAn. im ÇKDra. — b) *Berg, Felsen* ÇKDra. WILS.

निश्चायक (von 2. चि mit निस्) adj. *Gewissheit über Etwas habend:* अनुपाधितनिश्चायकदर्शनत्वे न हेतुत्वमिति व्याप्तिप्रकृत्याचुरी ÇKDra. अ-निश्चायकत्वं Z. d. d. m. G. 7, 310, N. 5.

निश्चारक (von चर् mit निस्) u. 1) *Stuhlgang.* — 2) *Wind.* — 3) *Eigenwille* H. an. 4, 17. fg. MED. k. 193 (fälschlich निश्चारक gedruckt).

निश्चित 1) partic. s. u. 2. चि mit निस्. — 2) f. आ N. pr. eines Flusses MBH. 6, 326 (VP. 182).

निश्चिन्ति (von 2. चि mit निस्) f. *Bestimmung, Festsetzung:* पाठ° MED. k. 185.

निश्चित (निस् + चि°) m. Bez. eines Samādhi VJUTP. 17.

निश्चित (निस् + चित्ता) adj. 1) *nicht denkend* MBH. 14, 1207. — 2) *gedankenfrei, sorgenlos* HARIV. 10302. PAÑKĀT. ed. ORH. 63, 19. DAÇAR. 2, 3. ŚĀH. D. 33, 6. — Vgl. नैश्चित्य.

निश्चित्य (von चित् mit निस्) s. अ°.

IV. Theil.

निश्चिरा f. N. pr. eines Flusses, v. l. für निश्चिता VP. 182, N. 17.

निश्चुक्का n. *Zahnpulver* HĀR. 170. °क्काण TriK. 2, 6, 44; ÇKDra. und WILS. haben auch hier die Lesart °क्काण vor sich gehabt. Wird von WILS. auf चुक् zurückgeführt.

निश्चेतन (निस् + चेतना) adj. *bewusstlos* HARIV. 3876. PAÑKĀT. 146, 12. *nicht bei Sinnen seiend, unvernünftig* R. 2, 41, 6. RĀGA-TAR. 3, 295.

निश्चेतस् (निस् + चे°) adj. *nicht bei Sinnen seiend* MBH. 2, 2208. R. 2, 77, 12.

निश्चेष्ट (निस् + चेष्टा) adj. f. आ *regungslos* MBH. 3, 716. 4, 463. 7, 2096. 14, 801. R. 2, 43, 31. 47, 1. 5, 56, 92. SUCR. 1, 255, 8. 2, 309, 12. MĀRĪH. 85, 3. KATHĀS. 20, 126. HIT. 43, 15. °ष्टम् adv. ARĀ. 3, 40.

निश्चेष्टा (wie eben) f. *Regungslosigkeit:* °करणा R. *hervorbringend*, N. eines der Pfeile des Liebesgottes TriK. 1, 1, 40.

निश्चैर (निस् + चैर) adj. *frei von Räubern:* अघन् RĀGA-TAR. 6, 46.

निश्चयन (von च्यु mit निस् oder निस् + च्य°) m. 1) *eine Form des Feuers:* यस्तु न च्यवते (*nicht abnimmt*) नित्यं यशसा वर्चसा श्रिया । अ-मिर्निश्चयनो नाम पृथिवी स्तौति केवलम् ॥ MBH. 3, 1414. — 2) N. pr. eines der Saptarshi im 2ten Manvantara HARIV. 417.

निष्क्रन्दस् (निस् + क्°) adj. *die heilige Schrift nicht studierend:* कुल M. 3, 7.

निष्क्रिन् (निस् + क्रिन्) adj. 1) *keinen Riss —, keine Oeffnungen —, keine Löcher habend, unverletzt, woran Nichts mangelhaft ist* KĀM. NĪTIS. 14, 32. पात्राणि KULL. zu M. 6, 53. स्तम्भाः Spr. 122. °पन्नाः (पादपुगुलमवहृयः) VARĀH. BRH. S. 83, 102. मल्लतस्तत्त्वतश्चिक्त्रं देशकालार्क-वस्तुतः सर्वं करोति निष्क्रिन्मनुसंकीर्तनं तव ॥ BHĀG. P. 8, 23, 16. — 2) *keine Blößen darbietend:* मल्लिन् Spr. 122. — 3) *ununterbrochen:* वृष्टि VARĀH. BRH. S. 25, 3.

निष्क्रेद् (निस् + क्रेद्) adj. *nicht mehr theilbar;* s. u. निष्क्रेद्.

निष्म im gaṇa ब्राह्मणादि zu P. 3, 1, 124 wohl fehlerhaft für निम्न.

निश्चम (von अम् mit नि) m. *die auf Etwas gewendete Mühe, anhaltende Uebung:* प्रमाणे ऽथ लयस्थाने किंनराः कृतनिश्चमाः MBH. 2, 132. कृतशस्त्रनिश्चम (sic) 1, 5443.

निश्चयणी (von अि mit नि) f. *Stiege, Leiter* ÇAT. Ba. 5, 2, 4, 9. KĀTJ. ÇR. 14, 5, 5. Nach ÇABDAR. im ÇKDra. निःश्च° und निःश्चयिणी.

निश्चव s. u. निश्चव.

निश्चाविन् im gaṇa ग्रहादि zu P. 3, 1, 134 wohl ungenaue Schreibart für निश्चाविन्.

निश्चीक adj. MBH. 14, 476 und MĀR. P. 49, 7 ungenaue Schreibart für निःश्चीक.

निश्चेणि s. u. निश्चेणी; निःश्चेणिका (sic) f. *eine best. Grasart* RĀGAn. im ÇKDra.

निश्चेणी f. = निश्चयणी und wohl auch daraus entstanden. Schol. zu KĀTJ. ÇR. 381, 3. निःश्चेणी ÇABDAR. im ÇKDra. MBH. 12, 604. 3888. निःश्चेयसाप्ति° RĀGA-TAR. 4, 392. निःश्चेणि f. AK. 2, 2, 17. H. 1013. an. 3, 212. MED. η. 57. HALĀJ. 2, 146. त्रिदिव° RAGH. 15, 100. जिनेन्द्रभवनश्चे-णिशिवनिःश्चेणिमण्डित ÇATH. 2, 8. धर्म° MBH. 12, 12058. पुण्यानिःश्चेणि-भिः पुण्यामारुरोक् दिवं शनैः RĀGA-TAR. 4, 44. Nach H. an. und MED. निःश्चेणि f. auch *der wilde Dattelbaum.*